

2.

AB ♥ EDITH VISSER

CATALOGUS 2

ARTISTIEK BUREAU

In mei 1943 vertrouwde Ab Visser zijn Haagse vriend Dirk de Jong toe dat hij 'krankzinnig verliefd' was op een meisje uit Voorburg. Edith Bongers was haar naam. In de zomer van 1942 hadden ze elkaar leren kennen, de vonk sloeg over, maar hun liefde werd verboden. Ediths rooms-katholieke ouders keurden haar verhouding met de arme, hervormde schrijver af. Twee geloven op een kussen, daar slaapt de duivel tussen.

Heimelijke ontmoetingen volgden. In september 1944 gingen de jonge geliefden er 'samen vandoor'. Ze trokken in bij zijn ouders in Groningen. Daar werden ze op 1 november 1945 door dominee Wim Aalders in de echt verbonden. Ediths ouders keurden het gemengde huwelijk af, maar de kantonrechter gaf de vervangende toestemming. De hun uitgereikte trouwbijbel is altijd bewaard gebleven.

De opdrachtexemplaren in deze collectie zijn de stille getuigen van de ontluikende liefde tussen Ab en Edith. Aanvankelijk signeert de schrijver zijn boeken nog formeel, maar geleidelijk worden zijn opdrachten intiemer. Edith wordt 'popje', 'Ab is 'de Beer'.

In 1959 raakt de schrijver in de ban van de jonge Margreet Hirs en ontstaat er een gecompliceerde driehoeksverhouding. Edith is intussen succesvol schrijversfotograaf en staat zelf model voor het personage Jeannette in de autobiografische romancyclus van haar echtgenoot. Die blijft haar zijn nieuwe boeken schenken, voorin voorzien van een 'vertrouwelijk woordje'. Tot hun officiële scheiding in 1980, althans.

Naast vierenvestig boeken met opdracht bevinden zich in deze verrassende verzameling ook enkele auteursexemplaren, een bibliofiele uitgave met een uniek colofon en een niet eerder opgemerkt luxe-exemplaar. Daarnaast benadrukt deze catalogus nog eens de 'enorme veelzijdigheid' van Ab Visser, die niet alleen gedichten en romans schreef, maar ook kinderboeken, memoires en thrillers.

Ab VISSER *Erotisch duel. Novellen.* Amsterdam: F.G. Kroonder, 1942. Linnen. 112 p. Eerste druk. *Rug ontbreekt.*

¶ Opdracht van de auteur in zwarte inkt op het schutblad: 'Vriendschappelijk voor I Edith Bongers I van I Ab Visser I 19 September '42'.

Correcties van de auteur in potlood op pagina's 10, 11, 18, 27, 30, 37, 48, 53, 54, 56, 57, 59, 65, 67, 71, 80, 84, 85, 86, 94, 98, 99 en 102.

Ab VISSER *Rondelen.* Den Haag: D.A. Daamen, 1942. Ingenaaid met omslag. (2), 40 p. Gezet uit de Benedictine en gedrukt op Geschept Hollands Tekstpapier in een oplage van 300 exemplaren. Eerste druk.

¶ Opdracht van de auteur in blauwe inkt op het schutblad: 'Vriendschappelijk I voor Edith I van Ab. Visser I 30/9/42 I „O Lord, what evil have I done, I To be a poet in this world!“'.

Nummer 59 van 275 Arabisch genummerde exemplaren.

Ab VISSER *Woonschepen.* Rotterdam: Nijgh & Van Ditmar, 1942. Halflinnen. 224 p. Eerste druk. *Scheefgelezen.*

¶ Opdracht van de auteur in blauwe inkt op het schutblad: 'Ab. Visser I 24/7/42 I Vriendschappelijk voor Edith I van Ab I 20/10/42'.

Ab VISSER *Arcadia.* Lochem: De Tijdstroom, 1939 [= 1942]. Karton met stofomslag. 40 p. Eerste druk.

¶ Opdracht van de auteur in zwarte inkt op het schutblad: 'Voor Edith, I Ter herinnering aan de I gezegende Kerstdagen '42 I Ab. Visser I Ik moet een mens zijn kind, en al de pijn, I Mijn eigen pijn en die der mensen schrijven. I Eerst aan het einde zal ik weer bij je zijn, I En als een kind voor altijd bij je blijven. I (Martin Leopold)'.

Aantekening van Edith Visser in balpen op de titelpagina: 'verschenen in 1942, vóór I de instelling van de I Cultuurkamer'.

Ab VISSER (vertaling en inleiding) *25 Jonge Franse Dichters.* Den Haag: D.A. Daamen, 1938. Ingenaaid. (32) p. Eerste druk. De Kleine Sleutel. *Langs randen wat verformfaaid.*

¶ Opdracht van de vertaler-inleider in zwarte inkt op de Franse titel: 'Voor Edith. I Van Ab I Den Haag 27/2/43 I Parfois, c'est par un long chemin à travers I la vie que nous rejoignons notre rêve I (Jacques Chardonne)'.

Ab VISSER – M. VASALIS *Parken en woestijnen. Gedichten.* Den Haag: A.A.M. Stols, 1941 [= 1943]. Halflinnen met stofomslag. 32 p. Zevende druk. *Scheurtje in bovenrand omslag.*

¶ Opdracht van Ab Visser in zwarte inkt op het schutblad: '20 September 1942 - 20 September 1943 I Voor Edith - Van Ab'. Gevolgd door drie strofen van 'Zwerversliefde' van A. Roland Holst.

Ab VISSER – *Het Nieuwe Testament. Nieuwe vertaling op last van het Nederlandsch Bijbelgenootschap door de daartoe benoemde commissie bewerkt.* [Amsterdam]: Het Nederlandsch Bijbelgenootschap, 1940. Karton. 412 p. Latere druk. *Kneep gebroken. Rug los. Vochtvlekken.*

¶ Opdracht van Ab Visser in zwarte inkt op het schutblad: 'Voor Edith I van Ab. I 5/5/44 I Zoo blijven dan: I Geloof, hoop en liefde, deze drie, I maar de meeste van deze is de I LIEFDE I 1 Cor. 13:13'.

Ab VISSER *De biecht. Novelle. Met vignetten van Albert Rossel.* [Bussum]: Bayard Pers, [1945]. Ingenaaid met flappen. 32 p. Gezet uit de Gravure en gedrukt op houtvrij Hollands Text [in een oplage van 450 exemplaren]. Eerste druk. *Langs randen wat verformfaaid.*

¶ Opdracht van de auteur in blauwe inkt op de Franse titel: 'Voor Edith I „die 't liefst mij aller dingen zijt, I die ik mijn hart heb ingeleid, I En eeuwig zal bekoren.“ I Ab I 16 Juli '45'.

Edith VISSER – Benedictus de SPINOZA *Wijsgeerige fragmenten. Een bloemlezing uit zijn geschriften en brieven, uit het Latijn vertaald en toegelicht door Dr. N. van Suchtelen.* Amsterdam: Wereldbibliotheek, [± 1935]. Halflinnen. 304 p. Tweede druk, zesde duizendtal. *Band wat gevlekt.*

¶ Opdracht van Edith Visser in zwarte inkt op het schutblad: 'Voor Ab I van Edith I 3 September 1945'.

Ab en Edith VISSER – *Bijbel, dat is de gansche Heilige Schrift, bevattende alle de canonieke boeken des Ouden en Nieuwen Testaments.* Amsterdam: Het Nederlandsch Bijbelgenootschap, 1941. Heellinnen. 1172 p. Latere druk. *Kneep gebroken. Rug los.*

¶ Opdracht van dominee Willem Aalders in blauwe inkt op pagina (2): 'Uitgereikt aan I Albert Visser I en I Edith Bongers I Op den dag van hunne I Echtverbintenis I Door D^s. W. Aalders I in de Martinikerk te I Groningen I op den 1^e November 1945 I Namens den Kerkeraad der I Ned. Herv. Gemeente I te Groningen I W. Aalders'.

Aantekening van Willem Aalders in zwarte inkt op de Franse titel: 'Trouwtekst Genesis 2 vers 18. I W. Aalders'. Gevolgd door een handtekening: 'S. Salomon'.

Ab VISSER *Rudolf de Mepse. Het monsterproces van Faan.* Rotterdam: Nijgh & Van Ditmar, 1945. Halflinnen. 228 p. Eerste druk. *Band iets gevlekt. Schutbladen verbruind.*

¶ Opdracht van de auteur in zwarte inkt op het schutblad: 'Voor mijn vrouw! I van I Ab I 1 Nov. '45'.

Ab VISSER, WILMA, Jaap KOLKMAN & Annie De MOOR-RINGNALDA *Vier Kerstnovellen.* Den Haag: J.N. Voorhoeve, [1945]. Ingenaaid. 136 p. Eerste druk. *Overstekende randen enkele scheurtjes.*

¶ Opdracht van een van de vier auteurs in zwarte inkt op de Franse titel: 'Voor mijn liefste I vrouw en vriend I van I Ab Kerst '45'.

Ab VISSER *De corjaal. Novelle.* Haarlem: De Gulden Pers, 1946. Karton met stofomslag. 96 p. Eerste druk. *Vochtvlekken langs de randen.*

¶ Opdracht van de auteur in zwarte inkt op het schutblad: '„Op de kentering“ (Driewiel) I voor Edith I van I Ab I 12/6/46'.

Ab VISSER *Millennium. Gedichten.* Amsterdam: De Bezige Bij, 1946. Lederen rug met kartonnen platten. 80 p. Niet afgesneden. Gedrukt in een oplage van 525 exemplaren. Eerste druk. Periscoop. *Rug ontbreekt grotendeels.*

¶ Ongenummerd exemplaar van een zeer beperkt aantal luxe-exemplaren, gedrukt op Ingres en gebonden in suède. Gesigneerd door de auteur onder het colofon: 'Ab. Visser'. In druk opgedragen: 'Voor Edith José'.

Ab VISSER *De leugen. Roman.* Baarn: De Boekerij, [1947]. Heellinnen. 152 p. Eerste druk.

¶ Handtekening van de auteur in zwarte inkt op het schutblad: 'Ab. Visser | Herfst '47'.

Ab VISSER *Het verdronken rijk. Illustraties van Dick de Wilde.* Haarlem: De Gulden Pers, [1947]. Halflinnen. 208 p. Eerste druk. *Iets scheefgelezen.*

¶ Opdracht van de auteur in zwarte inkt op het schutblad: 'Voor Edith | ter herinnering aan | Delft, voorjaar '43 | van Ab | nov '47'.

Ab VISSER *Guido Gezelle. Mens en dichter.* Assen: Born, 1949. Heellinnen met stofomslag. 96 p. Zwart-witfoto als frontispice. Eerste druk. *Omslag geschaafd.*

¶ Handtekening van de auteur in blauwe inkt op het schutblad: 'Ab. Visser | Juni '49'.

Ab VISSER & Johanna BOTTEMA *Grote broer. Versjes van Ab Visser.* Meppel: A. Roelofs van Goor, [1949]. Karton. (20) p. Eerste druk.

¶ Opdracht van de auteur in blauwe inkt op de titelpagina: 'Voor Kaboutertje | van Ab | Nov. '49'.

Ab VISSER & Johanna BOTTEMA *Piet bij de wilde dieren. Versjes van Ab Visser.* Meppel: A. Roelofs van Goor, [1949]. Karton. (20) p. Eerste druk.

¶ Opdracht van de auteur in blauwe inkt op de titelpagina: 'Voor Steroogje | van Ab | Nov. '49'.

Ab VISSER *Het agentschap. Novelle. Geïllustreerd door Charles Boost.* Den Haag: De Arbeiderspers, 1949. Heellinnen met stofomslag. 116 p. Eerste druk. *Arbo. Hapjes uit omslag.*

¶ Opdracht van de auteur in blauwe inkt op het schutblad: 'Voor Edith | herinnering aan Praia da Rocha | Jan-Febr. | 1948 | van Ab'.

Edith VISSER – J.M.W. SCHELTEMA *Chansons, Gedichten en Studentenliederen.* Amsterdam: G.A. van Oorschot, [1951]. Ingehaaid. 66 p. Vierde druk. De Vrije Bladen. *Omslag iets gevlekt.*

¶ Opdracht van Edith Visser in blauwe inkt op de Franse titel: 'Voor Ab | van Edith | 14 Februari 1951'.

Ab VISSER *Hoornvlies.* Amsterdam: De Arbeiderspers, 1952. Ingehaaid met omslag. 100 p. Eerste druk. De Boekvink.

¶ Opdracht van de auteur in blauwe inkt op de Franse titel: 'Voor Edith, mijn trouwe secretaresse | van Ab | 29-11-'52'.

Ab VISSER – George MIKES *How to be an Alien. A Handbook for Beginners and More Advanced Pupils. Nicolas Bentley drew the pictures.* Londen | New York: Wingate, (1954). Linnen met stofomslag. 84 p. Negentiende druk. *Omslag iets geschaafd.*

¶ Opdracht van Ab Visser in blauwe inkt op het schutblad: 'Voor Edith, met heel veel liefs | van Ab. 3-9-'54'.

Ab VISSER – BALZAC *Le père Goriot.* Parijs: Albin Michel, (1952). Ingenaaid. 386 p. Niet afgesneden. Latere druk. *Omslag gescheurd. Exlibris Edith Visser ('ev' [ontwerp Helmut Salden?]).*

¶ Opdracht van Ab Visser in blauwe inkt op het schutblad: 'Voor de fotografe Edith | Van de schrijver Ab. | Nov. '54'.

Ab VISSER *Het achterdeurtje en andere verhalen.* Amsterdam: De Arbeiderspers, 1955. Ingenaaid met omslag. 88 p. Eerste druk. De Boekvink.

¶ Opdracht van de auteur in blauwe inkt op de Franse titel: 'Voor Jeannette, de andere Edith, | van Ab | April '55'.

Ab VISSER *Recitatief.* Amsterdam: de Zondagsdrukkers, 1955. Cahiersteek met omslag. (20) p. Gezet uit de Bembo en gedrukt op Ossekop in een oplage van 40 exemplaren. Eerste druk.

¶ Nummer 1 van 40 Arabisch genummerde exemplaren, met een aangepast gedrukt colofon: 'Dit is nummer 1, met bijzondere zorg gedrukt voor Edith Visser als hulde op 3 September.'

Ab VISSER *De buurt. Kroniek van jeugdherinneringen.* Amsterdam: De Arbeiderspers, 1956. Pocket. 228 p. Derde druk. ABC-Boeken.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de titelpagina: 'Voor liefje liefje | van de | Buurt Beer'.

Aantekening van Edith Visser in blauwe inkt op achterzijde omslag, onder de foto van de auteur: 'foto Edith Visser'.

Ab VISSER – LA ROCHEFOUCAULD & VAUVENARGUES *Réflexions ou Sentences et maximes morales. Oeuvres choisies.* Parijs: Garnier Frères, (1954). Ingenaaid. viii, 410 p. Niet afgesneden. Latere druk. *Omslag gevlekt. Exlibris Edith Visser ('ev' [ontwerp Helmut Salden?]).*

¶ Opdracht van Ab Visser in blauwe inkt op het schutblad: 'Voor Edith. | Voor „de avonden thuis.“ | van Ab | 14-2-'56'.

Ab VISSER *Hoornvlies. Geïllustreerd door Otto Dicke.* Amsterdam: De Arbeiderspers | Algemene Nederlandse Bedrijfsbond voor de Metaalnijverheid en de Elektrotechnische Industrie, 1957. Ingenaaid. 80 p. Tweede druk.

¶ Opdracht van de auteur in blauwe inkt op de Franse titel: 'Voor P. die in mij gelooft, | Van B. die in P. gelooft. | en: | die geloven, | haasten niet. | mei '57'.

Ab VISSER *De oostganger en andere verhalen.* Amsterdam: De Arbeiderspers, 1958. Ingenaaid met omslag. 80 p. Eerste druk. De Boekvink.

¶ Opdracht van de auteur in blauwe inkt op de Franse titel: 'Voor 1 P.K. | Van 1 B.B | mrt '58'.

Ab VISSER *God in Frankrijk. Kroniek van een reis.* Den Haag: A.A.M. Stols, [1958]. Heellinnen met stofomslag. 228 p. Eerste druk.

¶ Opdracht van de auteur in blauwe inkt op het schutblad: 'Voor Edith Jeannette | die het van Lotte won | van Ab-Johan | 3. sept '58'.

Ab VISSER *Ballingschap in St. Tropez.* Nijkerk: G.F. Callenbach, [1961]. Pocket. 160 p. Geïllustreerd. Tweede druk. Flevo Jeugdpoekets.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de Franse titel: 'Voor P. | Van B. | met liefs'.

Aantekening van Edith Visser in balpen op de Franse titel: '31-10-'61'.

Ab VISSER *De hel met negen deuren.* Den Haag: A.A.M. Stols | J.-P. Barth, (1962). Heellinnen met stofomslag. 184 p. Eerste druk.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op het schutblad: 'Voor popje | van de Beer. | mrt '62'.

Ab VISSER *Leven van de pen Met illustraties van Hugh Jans.* Den Haag: Kruseman, (1965). Ingenaaid met flappen. 120 p. Eerste druk. Parthenon.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de Franse titel: 'Dit eerste boekje van de Beer | Dat is voor Edith-lief | Nu bromt hij alle dagen weer | Toen hij dit schreef was hij nog vief. | april '65'.

Ab VISSER *De samenzwering.* Hoorn: West-Friesland, (1965). Pocket. 136 p. Eerste druk. Witte Raven.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de titelpagina: 'Liefje | Herinnering aan Portugal. | Beertje'.

Ab VISSER (redactie) *Dubbel M. Misdaad en Mysterie 1. Periodiek voor detectiveliteratuur.* Den Haag: Kruseman, [1965]. Pocket. 112 p. Geïllustreerd met zwart-witfoto's. Eerste druk.

¶ Opdracht van de redacteur in balpen op de Franse titel: 'Voor P. | Aan de nagedachtenis | van 't Grijsje. (okt '65) | Ab'.

Ab VISSER *De kat en de rat.* Hoorn: West-Friesland, (1967). Pocket. 228 p. Eerste druk. Witte Raven.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de Franse titel: 'Liefje, Voor de volledigheid | Beertje'.

Aantekening van Edith Visser in zwarte inkt op de titelpagina: 'foto Ab Visser op achterkant: | Edith Visser'.

Ab VISSER *Het kind van de rekening. Thriller.* Amsterdam: L.J. Veen, [1969]. Paperback. 160 p. Eerste druk. Leesvrouw.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de Franse titel: 'Voor [tekening van poppetje] | van [tekening van beertje] | okt '69'.

Ab VISSER *De chanteur en andere misdaadverhalen.* Amsterdam: L.J. Veen, [1970]. Paperback. 136 p. Eerste druk.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de Franse titel: 'Voor liefjeliefje, I van de Beer I lees ze nog maar I eens een keer I juli '70'.

Ab VISSER *'t Peerd van Ome Loeks.* Amsterdam: De Arbeiderspers, 1970. Paperback. (92) p. Nulde druk.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de Franse titel: 'Voor P. van B. I met romantische I Groningse herinneringen I sint '70'.

Dummy van de eerste druk, met blanco rug en achterzijde omslag, alleen de eerste 16 pagina's bevatten tekst.

Ab VISSER *'t Peerd van Ome Loeks.* Amsterdam: De Arbeiderspers, 1970. Paperback. 112 p. Eerste druk.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de Franse titel: 'Voor P. I Met liefs uit Groningen I van B. dec. '70'.

Ab VISSER *Wie is de dader. De misdaadliteratuur van Edgar Allan Poe tot heden.* Leiden: A.W. Sijthoff, (1971). Paperback. 152 p. Eerste druk. Leesvrouw.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de Franse titel: 'Voor p. van b I met I veel dank-jeswel voor I de uitstekende bibliografie I sept '72'.

Aantekening van Edith Visser op pagina (4): 'Foto Ab Visser: Edith Visser'.

Ab VISSER *De kat en de rat.* Utrecht I Antwerpen: A.W. Bruna, (1972). Pocket. 228 p. Tweede druk. Zwarte Beertjes.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de Franse titel: 'Voor P. van Beertje I liefs bij 't tweede drukje./ jan '73'.

Ab VISSER *Het Klooster van Sint Jurriaan. Pauwhof-herinneringen.* Utrecht I Antwerpen: A.W. Bruna, (1974). Paperback met omslag. 120 p. Geïllustreerd met zwart-witfoto's. Eerste druk.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de Franse titel: 'Voor P. met lieve I herinneringen aan De Pauwhof I De Beer'.

Ab VISSER *De mythe van de mafia. Van mafia tot cosa nostra.* Utrecht I Antwerpen: A.W. Bruna, (1974). Paperback. 176 p. Geïllustreerd met zwart-witfoto's. Eerste druk.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de Franse titel: 'Voor liefje (bijgenaamd) Età I Dit boek van Ab (Beer) Mafià I dec '74'.

Ab VISSER – Sem PRESSER (inleiding) *Jaar te Kijk. De Zilveren Camera.* Bussum: De Gooise Uitgeverij, (1974). Ingenaaid. (64) p. Geïllustreerd met zwart-witfoto's. Eerste druk.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de binnenzijde van het omslag: 'Plaatsen kijken met de Kerst | i.p.v. bloemen | liefs van de Beer | 1974'.

Ab VISSER (vertaling) – John BINGHAM *Ik heet Michael Sibley. Vertaald door Ab Visser.*

Amsterdam: De Arbeiderspers, (1977). Paperback. 288 p. Eerste druk. Crime de la crime.

¶ Opdracht van de vertalert in balpen op de Franse titel: 'Voor p. met dank voor het | meevertalen van het | halve boek! | je B. | april '77'.

Ab VISSER *Sheffield staal. Drie verhalen.* Brussel | Den Haag: Manteau, (1978). Paperback. 132 p. Eerste druk.

¶ Opdracht van de auteur in balpen op de Franse titel: 'Voor Edith | van Ab, liefs | april '78'.

Ab VISSER (redactie) *Plot. Jaarboek voor oorspronkelijke Nederlandse misdaad, horror, SF en spionage.* Amsterdam | Brussel: Elsevier, 1980. Paperback. 168 p. Eerste druk.

¶ Opdracht van de redacteur in balpen op de Franse titel: 'Met hart groetjes | Ab'.

Ab VISSER & M. VASALIS *Een pijn, waarvoor geen naam bestaat. Rapport opgesteld en uitgesproken ter gelegenheid van de uitreiking van de Hendrik de Vries-prijs aan Ab Visser te Groningen op 18 december 1958. Gevolgd door vijf gedichten van Ab Visser.* [Bunnik]: Sjaalmanpers, 1983. Ingenaaid. (4), 20 p. Gedrukt naar kalligrafie van Coen Hofmann in een oplage van 270 exemplaren. Eerste druk.

¶ Opdracht van de kalligraaf in inkt onder het colofon: 'Voor Edith | van Coen | 18-12-83'. Gevolgd door de signaturen van de uitgevers, Hans van Straten en Jan Praas.

Nummer 42 van 240 Arabisch genummerde exemplaren.

COLOFON

Catalogus 2 3 april 2019

Lettertypen Geller Text, Geller Headline

Adres Hereweg 134, 9722 AA, Groningen

Telefoon 06-41909324

IBAN NL51TRIO0212315145 t.n.v. Nick ter Wal

KVK 73792640

Web www.artistiekbureau.com

Mail info@artistiekbureau.com

